

9.10.1941

(התחלת הנאום - רשמה שרה זית)

משה שרתוק

- - - - שאלת חסלום המסים הישרוביים, - כל אלה היו לגמרי אחרים, אילו היו לנו כלים ממלכתיים. אל ניפול בעיני א עצמנו שהרבה דברים אצלנו אינם כה בסדר כמו אצל אומות אחרות. מי יודע איך היתה ההתנדבות של העם האנגלי לשלם מסים אלמלי ידע כל אנגלי, שאם לא ישלם מסים מרצון - אז ישלם אותם מאונס; מי יודע איך היתה ההתנדבות של האומה האנגלית לצבא אלמלי ידעה שאם לא תתנדב מרצון - שתיכפה להתנדבות... אבל זאת לא נחמה בשבילנו. כי אנחנו לא נשיג את הכלים האלה על נקלה, על רגל אחת. הרבה נסבול, נעמול וניאבק עד שנשיג אותם. אבל אנחנו את הדבר הזה מוכרחים לעשות, באשר עתידנו תלוי בו, קיומנו תלוי בו. עלינו לעשותו באותם הכלים שיש לנו (ויש לנו כלים לכך), אם כל המוסדות יתנו את ידם לכך.

אמצעי-לחץ להביא אנשים לגיוס לא רק שלא מיוותרים או לא כשרים, הם מחויבי המציאות. לא יתכן שמשמט מחובה לאומית יהיה דינו לגבי עבודה, לגבי כל הנחה בארץ שיהיה עמך דינו של מי שבנו מלא את החובה הלאומית; או מי שמתוך מצב גופני מסוים או מלוי חובה אחרת פטור מזה. לא יתכן שויון כזה! זהו לא שויון. זהו סילוף השוויון.

גם כאן, לגבי אמצעי-הלחץ, התנאי הראשון הוא יחס הצבור, יחס הישוב, יחס הנוער. לחץ כשלעצמו - אינו מספיק. באשר כל השאלה היא אם יכול משמט מחובה לשאת את ראשו ברמה בתוך הצבור או לא. אם הוא ידע שהוא לא יכול לשאת את ראשו ברמה, אם הוא ידע שמנת חלקו יהיה אי-כבוד - הוא יכנע. היצר הרע שבקרבו - יכנע. היצר הטוב שבקרבו, שישנו בלב כל אחד ואחד, ינצח. כמו שניצח היצר הטוב את היצר הרע, אשר גם הוא היה וישנו בתוך המתנדב, כך גם ינצח היצר הטוב את היצר הרע בלב המשתמט-מים היום.

והצבור נחבע לעשות את אותו הדבר, אשר עליו דברו כבר היו"ר וראש עיריית ת"א: לקחת על עצמו את עול העזרה. משפחות החיילים זכאיות לתמיכה מלאה מהשלטון הצבאי. אולם, תמיכת השלטון הצבאי איננה מספיקה. כאן לא היתה עדיין הכרה בקיומו של ישוב יהודי. היא נקבעה לפי המידות הזרות לחיינו. וכיום תמיכה שניתנת על ידי השלטון הצבאי מספיקה בקושי ובהרבה מקרים איננה מספיקה לגמרי לקיים את המינימום החרבותי הדרוש למשפחה יהודית בארץ. התביעה הזאת נמשכת. בעצם הימים האלה נכנסנו לשלב חדש של מו"מ בענין זה, ולא פסה התקווה: אולי נשיג איזו הקלה בענין זה. אבל, גם אם נשיג - ספק אם יהיה הדבר מספיק. אבל לעת עתה לא השגנו ויש לעמוד בפרץ.